

Claudia LIPAN

„Cavalerul tristei figuri”

Ion Cojar este un romantic întârziat. Și... slavă Domnului, că mai există încă romantici întârziați. Regizorul a apărut pe scena Naționalului musicalul lui Dale Wasserman, *Omul din La Mancha* și, o dată cu el, argumentele donquijotești ale lui Cervantes. Adoptând principiul teatrului în teatru, accentul de farsă tragică al romanului câștigă acel efect imposibil pe care îl are astăzi mitul cavalerului rătăcitor pregătit să îndrepte lumea prin curaj. Spectacolul realizează în universul său imaginar o fenomenologie a lumii contemporane. Aceeași în care este nevoie la tot pasul de un *Don Quijote* care „se înfierbântă până când mintea îi dă în clocot”. Deși inadecvat, spațiul generos al scenei este „corectat” de Doina Levintza prin ecrane de pânză unde se imprimă stările afective ale eroului: iluzii optice în mori de vânt, castele de nisip și statui amintind de Insula Paștelui. Dar sează când și când în acest decor costumele peștrițe ale unor „*caballeros andantes*”, nelegiuții martori la procesul lui *Cervantes* și la apărarea sub barba tăbăcită a lui *Don Quijote*. Pentru că, sărac, prizonier în campanii militare, rob și răscumpărat, întemnițat într-un sat andaluz, autorul nu se deosebește prea mult de personajul căruia îi dă viață și care o poate salva pe a sa. Virgil Ogășanu în *Omul din La Mancha* croiește o partitură pastorală mai puțin zgomotoasă, mai puțin nebunească din privirea unui Peter O'Toole, dar aerul lui obosit îi atribuie ceva din naivitatea personajului. Poet, actor și agent fiscal atât cât să nu moară de foame, acest visător pălește până la stadiul unui figurant servil. *Don Quijote* este un fiu al virtuților uitat la poarta dintre bine și rău, umilit și învins de-atâta îndrăzneală care face din el ori cel mai înțelept nebun, ori cel mai nebun înțelept! Acuzat de a fi un

poet slab, idealist și om cinstit, eroul trece cu ușurință peste ridicolul situațiilor și „bate în porți care nu s-au deschis”. Departe de a fi o himeră, *Dulcineea* este realistă și îndărătnică. Ilinca Goia știe să se miște într-o lume în care alintul este mai greu de îndurat decât argoul. Deși nu s-a apropiat de asprimea țărăncii hispanice, am văzut în fragilitatea acestei actrițe o sensibilitate voit ascunsă în inima menadei. Pasională și uneori băiețoasă, *Aldonza* este o altă *Ancuță*-hangiuță, a cărei înțelepciune și bunătate luminează doar în chip de *Dulcineea*.

„Jocurile magice” ale lui *Don Quijote* sunt susținute până la capăt de șeful hoților (Mihai Perșa, într-o desfășurare picantă): colaborator de suferință al eroului, hangiu înconjurat de codane sau senior investit cu ritualuri cavalești. Alături de el „scutierește” celebrul *Sancho Panza*, cel născut cu pânțele plin de proverbe. Marius Florea Vizante este optimist și poznaș, credincios și fricos, un debutant „curat-murdar” în ale sacrificiului. El învață lângă „maestru” arta purtătorului de onoare – pasămite, cam naivă!...

Realismul „*Omului din La Mancha*” este dușmanul adevărului: acela în care nu mai există cavaleri sau galere și nu mai sunt cântate virtuți feudale. Rămâne în schimbul povestea melodioasă a Dorinei Crișan Rusu și resemnarea lui *Don Quijote*, un *hidalgo* ce-l confundă pe Cervantes cu bietul „Cavaler al tristei figuri”. Până și acesta se oierde (precum tonalitatea vocii) în spațiul ecranat al scenei pe care și-o închipuie.

TEATRUL NAȚIONAL BUCUREȘTI: *Omul din La Mancha* de Dale Wasserman. Regia: Ion Cojar. Scenografia: Doina Levintza. Muzica: Dorina Crișan. Coregrafia: Ioan Tugearu. Cu: Virgil Ogășanu, Maia Morgenstern/Ilinca Goia, Marius Florea Vizante/Andrei Duban, Eugen Cristea/Mihai Perșa, Vlad Ivanov, Dragoș Ionescu ș.a.